

دانشگاه تهران- دانمشگده مهندی برق و کامپیوتر ریاضیات مهندی-نیم سال دوم سال ۱۴۰۰–۱۳۹۹ تمرین ۷: توابع مختلط مدرس: دکتر مهدی طالع ما مولد - حل تمرین: نیاماشی-ار شاد حن بور

) وجود حد توابع زیر را هنگامی که Z به صفر میل می کند بررسی کنید. در صورت وجود، حد آنها را بدست آورید و در صورت عدم وجود، استدلال تان را بنویسید.

الف)

$$f(z) = (x^{2} + y^{2}) + i\left(\frac{y^{2} \sin^{2}(x)}{x^{4} + y^{4}}\right)$$

$$\lim_{z \to 0} f(z) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} f(z)$$

$$\Rightarrow \lim_{(x,y) \to (0,0)} u(x,y) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} (x^{2} + y^{2}) = 0$$

$$\Rightarrow \lim_{(x,y) \to (0,0)} v(x,y) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} \frac{y^{2} \sin^{2}(x)}{x^{4} + y^{4}} = \frac{0}{0}$$

دو مسیر مختلف را انتخاب می کنیم

اول :
$$y = x \Rightarrow \lim_{\substack{(x,y) \to (0,0) \ y = x}} v(x,y) = \lim_{x \to 0} \frac{x^2 \sin^2(x)}{x^4 + x^4} = \lim_{x \to 0} \frac{\sin^2(x)}{2x^2} = \frac{1}{2}$$

$$y = 0 \Rightarrow \lim_{\substack{(x,y) \to (0,0) \ y = 0}} v(x,y) = \lim_{x \to 0} 0 = 0$$

مى بينيم كه حد v(x,y) براى دو مسير مختلف يكسان نيست، بنابراين f(z) وجود ندارد.

ب)

$$g(z) = (x + y) + i(\frac{x^2y}{x^4 + y^2})$$

$$\begin{split} & \lim_{z \to 0} g(z) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} g(z) \\ & \Rightarrow \lim_{(x,y) \to (0,0)} u(x,y) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} (x+y) = 0 \\ & \Rightarrow \lim_{(x,y) \to (0,0)} v(x,y) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} \frac{x^2 y}{x^4 + y^2} = \frac{0}{0} \end{split}$$

دو مسير مختلف را انتخاب مي كنيم:

اول :
$$y = x \Rightarrow \lim_{\substack{(x,y) \to (0,0) \ y = x}} v(x,y) = \lim_{x \to 0} \frac{x^2 x}{x^4 + x^2} = \lim_{x \to 0} \frac{x}{x^2 + 1} = 0$$

$$\lim_{\substack{(x,y) \to (0,0) \ y = x}} v(x,y) = \lim_{x \to 0} \frac{x^2 x^2}{x^4 + x^4} = \lim_{x \to 0} \frac{x^4}{2x^4} = \frac{1}{2}$$

مىيىنىم كە حد v(x,y) براى دو مسير مختلف يكسان نيست، بنابراين v(x,y) وجود ندارد.

دانشگاه تیران- دانشگده مهندی برق و کامپوتر ریاضیات مهندی-نیم سال دوم سال ۱۴۰۰–۱۳۹۹ تمرین ۷: توابع مخلط مدرس: دکتر مهدی طالع ماموله - حل تمرین: نیا باشی -ار شاد حسن پور

ج)

$$h(z) = (x + y + 1) + i(\frac{2xy^2}{x^2 + y^2})$$

$$\lim_{z \to 0} h(z) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} h(z)$$

$$\Rightarrow \lim_{(x,y) \to (0,0)} u(x,y) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} (x + y + 1) = 1$$

$$\Rightarrow \lim_{(x,y) \to (0,0)} v(x,y) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} \frac{2xy^2}{x^2 + y^2}$$

$$\begin{cases} x = r \cos(\theta) \\ y = r \sin(\theta) \end{cases}, \quad r \to 0: \text{ which is } i_{(x,y) \to (0,0)} \frac{2r^2}{x^2 + y^2}$$

$$\Rightarrow \lim_{r \to 0} \frac{2(r \cos(\theta))(r \sin(\theta))^2}{(r \cos(\theta))^2 + (r \sin(\theta))^2} = \lim_{r \to 0} \frac{2r^3 \cos(\theta) \sin^2(\theta)}{r^2} = \lim_{r \to 0} 2r \cos(\theta) \sin(\theta) = 0$$

$$\Rightarrow \lim_{z \to 0} h(z) = \lim_{(x,y) \to (0,0)} h(z) \Rightarrow \lim_{(x,y) \to (0,0)} u(x,y) + i \lim_{(x,y) \to (0,0)} v(x,y) = 1 + i0 = 1$$

۲) توابع مختلط زیر در چه نقاطی تحلیلی میباشند؟

الف)

$$f(z) = |z| - \overline{z}$$

$$z = x + iy \Rightarrow f(z) = u(x,y) + iv(x,y) = \sqrt{x^2 + y^2} - (x - iy) = (\sqrt{x^2 + y^2} - x) + i(y)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} u(x,y) = \sqrt{x^2 + y^2} - x \\ v(x,y) = y \end{cases}$$

$$u_x = v_y \Rightarrow \frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2}} - 1 = 1 \Rightarrow \frac{x}{\sqrt{x^2 + y^2}} = 2$$

$$u_y = -v_x \Rightarrow \frac{y}{\sqrt{x^2 + y^2}} = 0 \Rightarrow \boxed{y = 0} \Rightarrow \frac{x}{\sqrt{x^2 + 0^2}} = 2 \Rightarrow \text{no } x \text{ satisfies this equation}$$

$$\Rightarrow f(z) \text{ is not analytical}$$

دانشگاه تهران- دانمشگده مهندسی برق و کامپیوتر ریافسیات مهندسی-نیم سال دوم سال ۱۴۰۰–۱۳۹۹ تمرین ۷: تولیع مختلط مدرس: دکتر مهدی طالع ما مولد - عل تمرین: نیاهٔ شی-ار شاد حسن پور

<u>ب</u>)

$$\begin{split} f(\mathbf{z}) &= e^{-(x^2+y^2)} + i e^{-x^2+0.5y^2} \\ \left\{ \begin{array}{l} u_x = v_y \Rightarrow -2x \ e^{-(x^2+y^2)} = y e^{-x^2+0.5y^2} \Rightarrow -2x \ e^{-y^2} = y e^{0.5y^2} \Rightarrow x = \frac{-y}{2} e^{1.5y^2} \\ u_y = -v_x \Rightarrow -2y \ e^{-(x^2+y^2)} = 2x e^{-x^2+0.5y^2} \Rightarrow -2y \ e^{-y^2} = 2x e^{0.5y^2} \Rightarrow x = -y e^{-1.5y^2} \\ \Rightarrow -\frac{y}{2} e^{1.5y^2} = -y e^{-1.5y^2} \Rightarrow y \left(\frac{1}{2} e^{1.5y^2} - e^{-1.5y^2}\right) = 0 \Rightarrow \begin{cases} y = 0 \Rightarrow x = 0 \\ y = \sqrt{\frac{\ln(2)}{3}} \Rightarrow x = -\sqrt{\frac{\ln(2)}{6}} \\ y = -\sqrt{\frac{\ln(2)}{3}} \Rightarrow x = \sqrt{\frac{\ln(2)}{6}} \end{cases} \end{split}$$

$$\text{Autily in the proof of the proof of$$

v(x,y) باشد، $u(x,y)=3^x\sin(y\ln3)$ فرض کنید f(z)=u+iv یک تابع تحلیلی است. در صورتی که f(z)=u+iv باشد، f(z)

```
\begin{split} u(x,y) &= 3^x \sin(y \ln 3) \Rightarrow u_x = \ln(3) \ 3^x \sin(y \ln(3)) = v_y \Rightarrow v(x,y) = -3^x \cos(y \ln(3)) + g(x) \\ u_y &= -v_x = \ln(3) \ 3^x \cos(y \ln(3)) = \ln(3) \ 3^x \cos(y \ln(3)) - g'(x) \Rightarrow g'(x) = 0 \Rightarrow g(x) = c \\ &\Rightarrow v(x,y) = -3^x \cos(y \ln(3)) + c \\ &\Rightarrow f(z) = u(x,y) + iy(x,y) = 3^x \sin(y \ln 3) - i3^x \cos(y \ln(3)) + ic \\ &= -i3^x (\cos(y \ln(3)) + i \sin(y \ln(3))) + ic = -i3^x e^{iy \ln(3)} + ic = -i3^x 3^{iy} + ic = \boxed{-i3^z + ic} \end{split}
```


دانشگاه تهران- دانشگره مهندی برق و کامپیوتر ریاضیات مهندس-نیم سال دوم سال ۱۴۰۰–۱۳۹۹ تمرین ۷: توابع مختلط مدرس: دکترمهدی طالع ماموله - عل تمرین: نیایاشی-ارشاد حس پور

اگر
$$f(z)=u(r, heta)+iv(r, heta)$$
 تابعی تحلیلی باشد با فرض اینکه (۴

باشد،
$$v(r,\theta) = \frac{1}{4}r^3 \left[\cos(\theta)\cos(2\theta) - \frac{1}{2}\cos(\theta)\right]$$
 باشد، $u(r,\theta) = \frac{1}{4}r^3 \left[\cos(\theta)\cos(2\theta) - \frac{1}{2}\cos(\theta)\right]$

$$f(z) = u(r, \theta) + iv(r, \theta)$$

$$u(r,\theta) = \frac{1}{4}r^{3}\left(\cos(\theta)\cos(2\theta) - \frac{1}{2}\cos(\theta)\right) = \frac{1}{4}r^{3}\cos(\theta)\left(\cos(2\theta) - \frac{1}{2}\right) = \frac{1}{8}r^{3}\cos(\theta)\left(2(2\cos^{2}(\theta) - 1) - 2\right)$$

$$= \frac{1}{8}r^3\cos(\theta)\left(4\cos^2(\theta) - 3\right) = \frac{1}{8}r^3(4\cos^3(\theta) - 3\cos(\theta)) = \frac{1}{8}r^3\cos(3\theta)$$

Cauchy-Riemann:
$$\begin{cases} ru_r = v_\theta \\ -rv_r = u_\theta \end{cases} \Rightarrow ru_r = r\left(\frac{3}{8}r^2\cos(3\theta)\right) = \frac{3}{8}r^3\cos(3\theta) = v_\theta \Rightarrow v(r,\theta) = \frac{1}{8}r^3\sin(3\theta) + g(r)$$

$$-rv_r = -r\left(\frac{3}{8}r^2\sin(3\theta) + g'(r)\right) = -\frac{3}{8}r^3\sin(3\theta) - rg'(r) = u_\theta = -\frac{3}{8}r^3\sin(3\theta) \Longrightarrow -rg'(r) = 0 \Longrightarrow g(r) = c$$

$$\Rightarrow v(r,\theta) = \frac{1}{8}r^3\sin(3\theta) + c$$

$$\Rightarrow f(z) = \frac{1}{8}r^3(\cos(3\theta) + i\sin(3\theta)) + ic = \frac{1}{8}r^3e^{i3\theta} + ic = \frac{1}{8}\left(re^{i\theta}\right)^3 + ic$$

$$\Rightarrow f(z) = \frac{1}{8}z^3 + ic$$

میباشد. قسمت حقیقی یک تابع تحلیلی مختلط به صورت
$$u(x,y)=x^3+ax^3y+xy^3+bxy^2+xy+x$$
 قسمت حقیقی یک تابع تحلیلی مختلط به صورت $f(1)=2$ باشد، قسمت موهومی آن یعنی ابتدا a و a را طوری بدست آورید. a را نیز بدست آورید.

$$u(x,y) = x^3 + ax^3y + xy^3 + bxy^2 + xy + x \Longrightarrow \begin{cases} u_{xx} = 6x + 6axy \\ u_{yy} = 6xy + 2bx \end{cases}$$

$$u_{xx} + u_{yy} = 0 \Longrightarrow 6x + 6axy + 6xy + 2bx = 0 \Longrightarrow \begin{cases} 6 + 2b = 0 \\ 6a + 6 = 0 \end{cases} \Longrightarrow \begin{cases} b = -3 \\ a = -1 \end{cases}$$
$$\Longrightarrow u(x, y) = x^3 - x^3y + xy^3 - 3xy^2 + xy + x$$

$$u_x = v_y = 3x^2 - 3x^2y + y^3 - 3y^2 + y + 1 \Rightarrow v(x,y) = 3x^2y - \frac{3}{2}x^2y^2 + \frac{1}{4}y^4 - y^3 + \frac{1}{2}y^2 + y + g(x)$$

$$v_x = -u_y = 6xy - 3xy^2 + g'(x) = -(-x^3 + 3xy^2 - 6xy + x) \Rightarrow g'(x) = x^3 - x \Rightarrow g(x) = \frac{1}{4}x^4 - \frac{1}{2}x^2 + c$$

$$v(x,y) = 3x^2y - \frac{3}{2}x^2y^2 + \frac{1}{4}y^4 - y^3 + \frac{1}{2}y^2 + y + \frac{1}{4}x^4 - \frac{1}{2}x^2 + c$$

$$f(1) = 2 \Rightarrow u(1,0) + iv(1,0) = 2 \Rightarrow v(1,0) = \frac{1}{4} - \frac{1}{2} + c = 0 \Rightarrow c = \frac{1}{4}$$

$$\Rightarrow v(x,y) = 3x^2y - \frac{3}{2}x^2y^2 + \frac{1}{4}y^4 - y^3 + \frac{1}{2}y^2 + y + \frac{1}{4}x^4 - \frac{1}{2}x^2 + \frac{1}{4}$$

دانشگاه تهران- دانشگده مهندی برق و کاپیوتر ریاضیات مهندی-نیم سال دوم سال ۱۴۰۰–۱۳۹۹ تمرین ۷: توابع مختلط مدرس: دکتر مهدی طالع ما مولد - حل تمرین: نیایشمی-ارشاد حن بور

ا در نظر بگیرید:
$$u(x,y) = e^{\frac{x^2-y^2}{2}} \sin{(xy)}$$
 تابع (۶۶)

الف) همساز بودن تابع
$$u(x,y)$$
 را بررسی کنید.

ب) مزدوج همساز آن، یعنی
$$v(x,y)$$
 را بدست آورید.

ج) اگر
$$f'(i)$$
 باشد، آنگاه $f(z)=u(x,y)+iv(x,y)$ باشد و ج) اگر ایدست آورید.

راهنمایی:

$$\int [a\sin(at) + t\cos(at)] e^{\frac{a^2 - t^2}{2}} dt = -\cos(at) e^{\frac{a^2 - t^2}{2}}$$

الف)

$$u(x,y) = e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} \sin(xy)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} u_x = (x\sin(xy) + y\cos(xy))e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} \\ u_y = (-y\sin(xy) + x\cos(xy))e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} u_{xx} = (\sin(xy) + 2yx\cos(xy) - y^2\sin(xy) + x^2\sin(xy))e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} \\ u_{yy} = (-\sin(xy) - 2xy\cos(xy) - x^2\sin(xy) + y^2\sin(xy))e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} \end{cases}$$

$$\Rightarrow u_{xx} + y_{yy} = 0 \Rightarrow u(x, y)$$
 is harmonic

ب)

$$u_x = v_y \Rightarrow v_y = (x\sin(xy) + y\cos(xy))e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} \Rightarrow v(x, y) = -\cos(xy)e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} + g(x)$$

$$v_x = -u_y \Rightarrow (y\sin(xy) - x\cos(xy))e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} + g'(x) = -(-y\sin(xy) + x\cos(xy))e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)}$$

$$\Rightarrow g'(x) = 0 \Rightarrow g(x) = c \Rightarrow v(x, y) = -\cos(xy)e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} + c$$

ج)

$$f(z) = u(x,y) + iv(x,y) = \sin(xy) e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} + i\left(-\cos(xy) e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)} + c\right)$$

$$f(0) = u(0,0) + iv(0,0) = -i \Longrightarrow \begin{cases} u(0,0) = 0 \\ v(0,0) = -1 \end{cases}$$

$$v(0,0) = -\cos(0) e^{0} + c = -1 + c = -1 \implies c = 0$$

$$f(z) = e^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)}(\sin(xy) - i\cos(xy)) = -ie^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)}(\cos(xy) + i\sin(xy)) = -ie^{\frac{1}{2}(x^2 - y^2)}e^{ixy} = -ie^{\frac{1}{2}(x^2 + ixy - y^2)} = \boxed{-ie^{\frac{1}{2}z^2}e^{-ixy} - ie^{-ixy}e^{-ixy} - ie^{-ixy}e^{-ixy}e^{-ixy}}$$

$$f'(z) = -ize^{\frac{1}{2}z^2} \Longrightarrow f'(i) = -i^2e^{\frac{1}{2}i^2} = e^{-\frac{1}{2}i^2}$$